

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 105

1 Ιουλίου 2009

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3769

Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η καθιέρωση ενός πλαισίου για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου όσον αφορά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2004 (ΕΕL 373/37).

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α. «άμεση διάκριση»: όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, λόγω του φύλου του, μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν της οποίας τυγχάνει, έτυχε ή θα τύχει ένα άλλο πρόσωπο, σε ανάλογη κατάσταση,

β. «έμμεση διάκριση»: όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική ενδέχεται να θέσει σε μειονεκτική θέση πρόσωπα του ενός φύλου σε σχέση με πρόσωπα του άλλου φύλου, εκτός εάν αυτή η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικά από ένα θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξης του σκοπού αυτού είναι πρόσφορα και αναγκαία,

γ. «παρενόχληση»: όταν εκδηλώνεται ανεπιθύμητη συμπεριφορά συνδεδεμένη με το φύλο ενός προσώπου, με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας του προσώπου αυτού και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, ταπεινωτικού, εξευτελιστικού ή επιθετικού περιβάλλοντος,

δ. «σεξουαλική παρενόχληση»: όταν εκδηλώνεται οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, μη λεκτικής ή

σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικού χαρακτήρα, με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός προσώπου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στα πρόσωπα, τα οποία παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό, ανεξάρτητα από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, στο πλαίσιο του δημόσιου τομέα, του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός εκάστοτε οριοθετείται από τις κείμενες διατάξεις, καθώς και του ιδιωτικού τομέα, και οι οποίες προσφέρονται εκτός του πλαισίου του ιδιωτικού και του οικογενειακού βίου και των συναλλαγών που διεξάγονται σε αυτό.

2. Ο νόμος αυτός δεν θίγει την ελευθερία του ατόμου να επιλέγει αντισυμβαλλόμενο, εφόσον η επιλογή αυτή δεν γίνεται με βάση το φύλο.

3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων σχετικά με την προστασία των γυναικών όσον αφορά την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα.

4. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται:

(α) στην εκπαίδευση,

(β) στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τη διαφήμιση και

(γ) σε θέματα απασχόλησης, επαγγελματικής δραστηριότητας και μη μισθωτής δραστηριότητας, που ρυθμίζονται από το ν. 3488/2006 (ΦΕΚ 191 Α), όπως ισχύει.

Άρθρο 4

Αρχή της ίσης μεταχείρισης

1. α) Απαγορεύεται οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου, συμπεριλαμβανομένης της λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης των γυναικών λόγω εγκυμοσύνης και μητρότητας.

β) Απαγορεύονται η παρενόχληση και η σεξουαλική παρενόχληση, κατά την έννοια του νόμου αυτού, θεωρούμενες ως διάκριση λόγω φύλου. Το γεγονός ότι ένα άτομο απορρίπτεται ή ανέχεται τέτοιου είδους συμπεριφορά δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ως βάση για τη λήψη απόφασης που επηρεάζει το εν λόγω άτομο.

2. Η ενθάρρυνση για την άσκηση άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων λόγω φύλου θεωρείται διάκριση, κατά την έννοια του νόμου αυτού.

3. Ο παρών νόμος δεν αποκλείει τη διαφορετική μεταχείριση, εάν η παροχή αγαθών ή υπηρεσιών αποκλειστικά ή πρωτίστως σε άτομα του ενός φύλου αιτιολογείται από θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξης του σκοπού αυτού είναι πρόσφορα και αναγκαία, έχει δε τηρηθεί εύλογη αναλογία μεταξύ της ιδιαίτερης μεταχείρισης και του επιδιωκόμενου σκοπού.

Άρθρο 5 Θετική δράση

Με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, δύναται να θεσπίζονται ή να διατηρούνται ειδικά μέτρα για την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων που συνδέονται με το φύλο, προκειμένου να διασφαλίζεται στην πράξη η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Άρθρο 6 Αναλογιστικοί παράγοντες

1. Η χρήση του παράγοντα του φύλου, ως συντελεστή για τον υπολογισμό των ασφαλιστρών και παροχών, σε όλα τα συμβόλαια παροχής ασφαλιστικών και άλλων συναφών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που συνάπτονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δεν επιτρέπεται να οδηγεί σε διαφορές μεταξύ ατομικών ασφαλιστρών και παροχών.

2. Αναλογιστικές διαφορές μεταξύ ατομικών ασφαλιστρών και παροχών των ασφαλιζομένων με χρήση του φύλου ως καθοριστικού παράγοντα στην αξιολόγηση του κινδύνου επιτρέπονται μόνον στις ασφαλίσεις του κλάδου ζωής, ατυχημάτων, ασθένειας και αστικής ευθύνης από οχήματα, σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης κινδύνων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων επί τη βάσει σημαντικών και αξιόπιστων αναλογιστικών στατιστικών δεδομένων.

3. Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (εφεξής: ΕΠΕΙΑ) υποβάλλει το αργότερο έως την 30ή Οκτωβρίου 2012 έκθεση προς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τη διατήρηση της ισχύος ή την τροποποίηση της προηγούμενης παραγράφου, κατόπιν γνώμης της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (εφεξής: ΓΓΙΦ).

4. Η ΕΠΕΙΑ είναι αρμόδια για τη συλλογή, δημοσίευση και τακτική ενημέρωση αξιόπιστων δεδομένων σχετικών με τη χρήση του παράγοντα του φύλου ως καθοριστικού αναλογιστικού συντελεστή. Για το σκοπό αυτόν συνεργάζεται με όλους τους αρμόδιους φορείς. Η ΕΠΕΙΑ περιλαμβάνει και τα ως άνω δεδομένα στην ετήσια έκθεσή της, την οποία διαβιβάζει, πέρα από τα οριζόμενα στο ν. 3229/2004 πρόσωπα, και στη ΓΓΙΦ.

5. Σε κάθε περίπτωση τα έξοδα εγκυμοσύνης και μητρότητας δεν επιτρέπεται να οδηγούν σε διαφορές μεταξύ των ατομικών ασφαλιστρών και παροχών μετά την 21.12.2009.

Άρθρο 7 Έννομη προστασία

1. Κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι ζημιώθηκε από τη μη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, ακόμη και αν έχει λήξει η σχέση, στο πλαίσιο της οποίας φέρεται ότι σημειώθηκε η διάκριση, έχει δικαίωμα δικαστικής

προστασίας, καθώς και δικαίωμα προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών διαμεσολάβησης από τον αρμόδιο φορέα του άρθρου 11 του παρόντος νόμου, για την πραγμάτωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτόν.

2. Νομικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων που έχουν, βάσει του σκοπού τους, έννομο συμφέρον να μεριμνούν για την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού, μπορούν, με τη συναίνεση του θιγόμενου, να ασκούν στο όνομα του προσφυγή ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών ή δικαστικών αρχών, ως και να παρεμβαίνουν προς υπεράσπισή του.

3. Η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών δεν επηρεάζει τις προβλεπόμενες προθεσμίες διοικητικής και δικαστικής προσφυγής.

Άρθρο 8 Προστασία έναντι αντιποίνων

Απαγορεύεται η δυσμενής μεταχείριση ή η πρόκληση δυσμενών επιπτώσεων εναντίον προσώπου, το οποίο προβαίνει σε καταγγελία ή εμπλέκεται σε διαδικασία που αποσκοπεί στην επιβολή της συμμόρφωσης με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

Άρθρο 9 Βάρος απόδειξης

1. Όταν ένα πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου ισχυρίζεται ότι υφίσταται μεταχείριση που ενέχει διάκριση λόγω φύλου, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, και επικαλείται, ενώπιον δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής, γεγονότα ή στοιχεία από τα οποία πιθανολογείται άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου ή, ότι εκδηλώθηκε εις βάρος του σεξουαλική ή άλλη παρενόχληση κατά την έννοια του παρόντος νόμου, ο καθ' ου φέρει το βάρος να αποδείξει στο δικαστήριο ή σε άλλη αρμόδια αρχή, ότι δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών.

2. Η ανωτέρω ρύθμιση δεν ισχύει στην ποινική διαδικασία.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 ισχύουν και σε κάθε διαδικασία που κινείται βάσει των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του παρόντος.

Άρθρο 10 Αποζημίωση - Κυρώσεις

1. Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου γεννά, εκτός των άλλων, αξίωση προς πλήρη αποζημίωση του θιγόμενου και αποκατάσταση της ηθικής του βλάβης.

2. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση των διατάξεων του άρθρου 6, επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία.

3. Η παράβαση της, κατά τον παρόντα νόμο, απαγόρευσης διακρίσεων λόγω φύλου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα υπαλλήλου κατά την έννοια της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α'), όπως ισχύει.

4. Όποιος τελεί την πράξη της σεξουαλικής παρενόχλησης, σύμφωνα με την περίπτωση δ' του άρθρου 2 και στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, δώκεται κατ' έγκληση

βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 337 του Ποινικού Κώδικα και τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο αυτό.

Άρθρο 11

Φορείς παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών

1. α) Φορείς παρακολούθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου, ορίζονται, για μεν τις δημόσιες υπηρεσίες και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ο Συνήγορος του Πολίτη (παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3094/2003 - ΦΕΚ 10 Α'), για δε τον ιδιωτικό τομέα, ο Συνήγορος του Καταναλωτή (ν. 3297/2004 - ΦΕΚ 259 Α).

β) Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Συνήγορος του Καταναλωτή είναι επιφορτισμένοι με την προώθηση, την ανάλυση, τον έλεγχο και την υποστήριξη της ίσης μεταχείρισης των προσώπων χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου. Κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι ζημιώνεται από τη μη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου, ακόμη και αν έχει λήξει η σχέση, στο πλαίσιο της οποίας φέρεται ότι σημειώθηκε η διάκριση, δύναται να απευθύνεται στον αρμόδιο, κατά περίπτωση, Φορέα.

2. Κάθε δημόσια αρχή που δέχεται καταγγελίες ή κοινοποιούνται σε αυτήν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, τις διαβιβάζει στον αρμόδιο Φορέα, σύμφωνα με τα παραπάνω.

3. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου, ο αρμόδιος Φορέας διεξάγει έρευνα και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την άρση της προσβολής της ίσης μεταχείρισης. Εφόσον η διαμεσολάβηση προς άρση της προσβολής δεν επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα, το τελικό πόρισμα του Φορέα διαβιβάζεται στην καθ' ύλην αρμόδια Αρχή, προκειμένου να επιβληθούν κυρώσεις ή και να κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία και, ακολούθως, η αρμόδια Αρχή ενημερώνει το Φορέα σχετικά.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Συνήγορος του Καταναλωτή υποβάλλουν στη Βουλή των Ελλήνων, πέρα από τις ετήσιες εκθέσεις τους το Μάρτιο και τον Ιούνιο κάθε έτους αντίστοιχα, ειδικές εκθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν και τις τυχόν υποθέσεις που ενέχουν διακρίσεις λόγω φύλου, κατά τους ορισμούς του παρόντος νόμου, και εισηγήσεις μέτρων για την εξάλειψη των εν λόγω διακρίσεων. Οι εκθέσεις κοινοποιούνται πέρα από τα πρόσωπα που ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 3094/2003 και στην παράγραφο 11 του άρθρου 3 του ν. 3297/2004, και στη ΓΓΠΦ, η οποία, βάσει αυτών των στοιχείων, προβαίνει σε εισηγήσεις και παρεμβάσεις στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων και την προώθηση νομοθετικών μέτρων για την ουσιαστική πραγματοποίηση της. Η ΓΓΠΦ συνεργάζεται με τον Συνήγορο του Πολίτη, τον Συνήγορο του Καταναλωτή, το Υπουργείο Ανάπτυξης και τα συναρμόδια Υπουργεία, προς ενημέρωση των ενδιαφερόμενων προσώπων για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, τη διάδοση των καλών πρακτικών ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών και τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για θέματα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

Άρθρο 12

Διάλογος με φορείς και διάχυση πληροφοριών

1. Η ΓΓΠΦ ενθαρρύνει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών φορέων, καθώς και το διάλογο με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που προωθούν την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών, σύμφωνα με το σκοπό και τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποστολής της για τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της χώρας και ειδικότερα για θέματα κοινωνικής πολιτικής, ενθαρρύνει το διάλογο με τις οργανώσεις - μέλη της, με σκοπό την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργό συμμετοχή τους στην προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, σύμφωνα με το σκοπό και τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 13

Περιοδική ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ο Υπουργός Ανάπτυξης, σε συνεργασία με τη ΓΓΠΦ και τους ενδιαφερόμενους φορείς, κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ, το αργότερο έως την 21.12.2009 και εν συνεχεία κάθε πέντε έτη.

Άρθρο 14

Λοιπές διατάξεις

1. Συμβόλαια ασφάλισης ζωής, ατυχημάτων, ασθενειών και αστικής ευθύνης από οχήματα, που έχουν συναφθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και για τα οποία διατηρήθηκε η χρήση του παράγοντα του φύλου ως αναλογιστικού συντελεστή, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 2 του άρθρου 6 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

2. Προστίθεται εδάφιο τέταρτο στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3094/2003 ως εξής:

«Ο Συνήγορος του Πολίτη ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής στις δημόσιες υπηρεσίες και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ.»

3. Προστίθεται εδάφιο δεύτερο στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3297/2004 ως εξής:

«Ο Συνήγορος του Καταναλωτή ορίζεται και φορέας παρακολούθησης της εφαρμογής στον ιδιωτικό τομέα της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της Οδηγίας 2004/113/ΕΚ.»

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό θέματα που καταλαμβάνονται από αυτό, καταργείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 16

Ρυθμίσεις υπαίθριου εμπορίου - Κυριακάτικες αγορές

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 2 του ν. 2323/1995 (ΦΕΚ 145 Α), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Για τη συμμετοχή σε υπαίθριες αγορές, δηλαδή σε εμποροπανηγύρεις που διενεργούνται με την ευκαιρία θρησκευτικών ή επετειακών εορτών, σε παραδοσιακές εμποροπανηγύρεις και ζωοπανηγύρεις που τελούνται μία φορά το χρόνο, σε πασχαλινές και σε χριστουγεννιάτικες αγορές, απαιτείται άδεια. Η ισχύς των αδειών αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει για τις εμποροπανηγύρεις των θρησκευτικών ή επετειακών εορτών τις πέντε (5) συναπτές ημέρες, για τις παραδοσιακές εμποροπανηγύρεις και ζωοπανηγύρεις που τελούνται μία φορά το χρόνο τις επτά (7) συναπτές ημέρες, για τις πασχαλινές αγορές τις δέκα (10) συναπτές ημέρες και για τις χριστουγεννιάτικες αγορές τις δεκαπέντε (15) συναπτές ημέρες.

Οι άδειες χορηγούνται: α) σε επαγγελματίες εμπόρους που νόμιμα δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε υπαίθριες αγορές (υπαίθριοι πωλητές), β) σε κατόχους άδειας συμμετοχής σε κυριακάτικες αγορές, γ) σε κατόχους άδειας πωλητή λαϊκών αγορών που λειτουργούν εκτός της περιφέρειας των Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, δ) σε όσους κατέχουν άδεια άσκησης υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου και ε) σε λοιπούς εμπόρους.

Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται με δημόσια κλήρωση που διενεργείται μεταξύ των ενδιαφερομένων από το νομαρχιακό, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, κατά περίπτωση, κατά την οποία οι διαθέσιμες άδειες κληρώνονται κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων α', β' και γ' του προηγούμενου εδαφίου και κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων δ' και ε' του προηγούμενου εδαφίου. Δημόσια κλήρωση διενεργείται και για τη θέση στην οποία θα τοποθετηθεί ο κάθε αδειοδοτούμενος, κατά τα ανωτέρω.

Στη συνέχεια οι άδειες συμμετοχής εκδίδονται με απόφαση του αρμόδιου κατά τόπο δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και ισχύουν για συγκεκριμένο χώρο και θέση. Κατ' εξαίρεση, για τη συμμετοχή στις ως άνω υπαίθριες αγορές που τελούνται στα νησιά της χώρας, εκτός από την Κρήτη και την Εύβοια, οι σχετικές άδειες εκδίδονται με απόφαση του κατά τόπο αρμόδιου νομαρχιακού συμβουλίου, εφόσον τα γεωγραφικά όρια κάθε νησιού συμπίπτουν με τα διοικητικά όρια αρμοδιότητας της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή οι άδειες αφορούν το νησί, όπου εδρεύει η οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Οι άδειες είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση, η εισφορά, η εκμίσθωση και η παραχώρηση, κατά χρήση, των αδειών της παραγράφου αυτής, καθώς και η άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές, από οποιονδήποτε τρίτο, εκτός από τον/τη σύζυγο και τα τέκνα των κατόχων των αδειών, υπό τον όρο ότι αυτοί δεν κατέχουν άλλη άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.

Το Δημόσιο, δήμοι ή κοινότητες και εκκλησιαστικές αρχές δεν επιτρέπεται να εκμισθώνουν ή να παραχωρούν κατά χρήση χώρους που προορίζονται για τη λειτουργία των προαναφερόμενων αγορών σε πρόσωπα που δεν κατέχουν άδεια κατά την παρούσα παράγραφο.

Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου νομαρχιακού, δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου καθορίζονται τα είδη που επιτρέπεται να πωλούνται στις εμποροπανηγύ-

ρεις θρησκευτικές ή επετειακές. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα είδη που επιτρέπεται να πωλούνται στις πασχαλινές και χριστουγεννιάτικες αγορές, τα οποία πρέπει να δικαιολογούν το χαρακτήρα της συγκεκριμένης αγοράς, όπως χριστουγεννιάτικα και πασχαλινά στολίδια και είδη διακόσμησης, χριστουγεννιάτικες και πασχαλινές κάρτες, χριστουγεννιάτικα δέντρα, πασχαλινά αυγά, μπαλόνια, υλικά περιτυλίγματος δώρων, κεριά και λαμπάδες κ.λπ.»

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2323/1995, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ε) μία κυριακάτικη αγορά στο δημοτικό διαμέρισμα Δοξάτου του Δήμου Δοξάτου της Ν.Α. Δράμας και μία στην περιοχή Σχιστό του Δήμου Περάματος της Ν.Α. Πειραιά.»

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 του ν. 2323/1995, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Για τη συμμετοχή σε κυριακάτικες αγορές απαιτείται άδεια, η οποία χορηγείται: α) σε επαγγελματίες εμπόρους που νόμιμα δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε υπαίθριες αγορές (υπαίθριοι πωλητές), β) σε κατόχους άδειας συμμετοχής σε κυριακάτικες αγορές, γ) σε κατόχους άδειας πωλητή λαϊκών αγορών που λειτουργούν εκτός της περιφέρειας των Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, δ) σε όσους κατέχουν άδεια άσκησης υπαίθριου (στάσιμου ή πλανόδιου) εμπορίου και ε) σε λοιπούς εμπόρους και εκδίδεται σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

Η επιλογή των δικαιούχων γίνεται με δημόσια κλήρωση που διενεργείται μεταξύ των ενδιαφερομένων από το νομαρχιακό συμβούλιο κατά την οποία οι διαθέσιμες άδειες κληρώνονται κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων α, β' και γ του προηγούμενου εδαφίου και κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στους ενδιαφερομένους των περιπτώσεων δ και ε του προηγούμενου εδαφίου. Δημόσια κλήρωση διενεργείται και για τη θέση στην οποία θα τοποθετηθεί ο κάθε αδειοδοτούμενος, κατά τα ανωτέρω.

Οι χορηγούμενες άδειες είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση, η εισφορά, η εκμίσθωση και η παραχώρηση της χρήσης τους ή η άσκηση, από τρίτα πρόσωπα, των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από τη σύζυγο και τα τέκνα των κατόχων των αδειών υπό τον όρο ότι αυτοί δεν κατέχουν άλλη άδεια άσκησης υπαίθριου εμπορίου.»

Άρθρο 17

Συμμετοχή σε υπαίθριο εμπόριο και λαϊκές αγορές

1. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν. 2323/1995, όπως ισχύει, προστίθεται στοιχείο ζ ως ακολούθως:

«ζ) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) Έλληνες τσιγγάνοι POM που έχουν εγγραφεί στα δημοτολόγια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας.»

2. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 7 του ν. 2323/1995, όπως ισχύει, προστίθεται στοιχείο η' ως ακολούθως:

«η) μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) Έλληνες τσιγγάνοι POM που έχουν εγγραφεί στα δημοτολόγια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας.»

3. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 254/2005, στο τέλος του στοιχείου β' προστίθεται η φράση «και για τους Έλληνες τσιγγάνους POM ο αριθμός δημοτολογίου όπου έχουν εγγραφεί.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 51/2006, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Άδειες πωλητών λαϊκών αγορών δικαιούνται φυσικά πρόσωπα, μόνιμοι κάτοικοι Ελλάδας που έχουν την ελληνική ιθαγένεια, την ιθαγένεια άλλου κράτους-μέλους της ΕΕ, οι ομογενείς Βορειοηπειρώτες, οι ομογενείς Παλινοστούντες από την πρώην ΕΣΣΔ ή την περιοχή του Πόντου, οι Έλληνες τσιγγάνοι POM που έχουν εγγραφεί στα δημοτολόγια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας και οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα νόμιμα και αδιάλειπτα τουλάχιστον κατά τα τελευταία πέντε έτη και κατέχουν την προβλεπόμενη από το π.δ. 150/2006 (ΦΕΚ 160 Α') απόφαση χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και οι Πρωτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή οι αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών που προβλέπονται από την παρ. 2 του άρθρου 2 του π.δ. 36/1986 (ΦΕΚ 12 Α') για τα μέλη τους.»

5. Μετά το στοιχείο 8 της περίπτωσης α' της παραγράφου (Γ) «Απαιτούμενα Δικαιολογητικά» του άρθρου 2 του π.δ. 51/2006, όπως ισχύει, προστίθεται στοιχείο 9, ως εξής:

«9. Οι Έλληνες τσιγγάνοι POM επικυρωμένο αντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας και βεβαίωση εγγραφής στο δημοτολόγιο οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας.»

Άρθρο 18

Θέματα Επιμελητηριακής Νομοθεσίας

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2081/1992, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίες υπόκεινται στην έγκριση του Υπουργού Ανάπτυξης, μπορούν να συνιστούν κεφαλαιουχικές εταιρείες ή να συμμετέχουν σε αυτές, η δραστηριότητα των οποίων εξυπηρετεί ειδικό σκοπό δημοσίου συμφέροντος και οι οποίες απολαμβάνουν όλων των ωφελειών εθνικής ή κοινοτικής χρηματοδότησης ή επιχορήγησης.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 2081/1992, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αμιγή Επιμελητήρια είναι τα Βιοτεχνικά, που διαθέτουν Τμήματα Βιοτεχνών και Υπηρεσιών, ως και τα Επαγγελματικά, που διαθέτουν Τμήματα Επαγγελματιών και Υπηρεσιών.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 2081/1992, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οδοιπορικά έξοδα και ημερήσια αποζημίωση: Τα οδοιπορικά έξοδα και η ημερήσια αποζημίωση των μετακινούμενων μελών του διοικητικού συμβουλίου και της διοικητικής επιτροπής, ως και των μελών και των υπαλλήλων του επιμελητηρίου καθορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου επιμελητηρίου, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων.»

4. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 2081/1992, όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Η Διοικητική Επιτροπή: Η Διοικητική Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο και οκτώ μέλη. Η ψηφοφορία για την ανάδειξη αυτών γίνεται το πρώτο τρίμηνο κάθε τέταρτου έτους και μετά τις επί μέρους επιμελητηριακές εκλογές. Ο πρόεδρος εκλέγεται με χωριστή ψηφοφορία μεταξύ των προέδρων των επιμελητηρίων. Τα λοιπά οκτώ μέλη εκλέγονται μεταξύ των τακτικών μελών της Γενικής Συνέλευσης. Κάθε επιμελητήριο προτείνει μία μόνο υποψηφιότητα για τη διοικητική επιτροπή της Κεντρικής Ένωσης. Κατ' εξαίρεση, το επιμελητήριο από το οποίο προέρχεται ο εκλεγείς πρόεδρος της διοικητικής επιτροπής μπορεί να είναι, με έναν εκπρόσωπο του, υποψήφιο για μία από τις λοιπές θέσεις της. Τα μέλη της Διοικητικής Επιτροπής, συγκαλούμενα από τον Πρόεδρο της, εκλέγουν, μεταξύ τους, τους Α', Β', Γ' και Δ' Αντιπροέδρους, τον Οικονομικό Επίσημο μετά του αναπληρωτή του και τον Γενικό Γραμματέα μετά του αναπληρωτή του.»

Άρθρο 19

Άλλα θέματα Υπουργείου Ανάπτυξης

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 41 του ν. 3190/1955 (ΦΕΚ 91 Α), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μειωθεί κάτω των τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων (4.500,00) ευρώ, ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω των τριάντα (30,00) ευρώ.»

2. α) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267 Α), μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας του π.δ. 375/1987 (ΦΕΚ 167 Α) (ΚΑΓΠΕ), δύναται αυτό να εκτελεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης προγραμμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης (ΥΠΑΝ), τα οποία αφορούν είτε σε έργα ανάπτυξης υποδομών από φορείς του δημόσιου τομέα είτε σε έργα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης για εκτέλεση έργων για εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΞΕ) ή για προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) ή Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (ΣΗΘ) και εντάσσονται στον προγραμματισμό των έργων του Υπουργείου Ανάπτυξης, που χρηματοδοτούνται είτε με εθνικούς πόρους είτε μέσω συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγραμμάτων.

Στους αναφερόμενους ανωτέρω τομείς δεν συμπεριλαμβάνονται έργα ανάπτυξης υποδομών και χορήγησης κρατικών ενισχύσεων για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία.

β) Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και διαδικασίες που αφορούν στην υλοποίηση των ως άνω προγραμμάτων, ιδίως ζητήματα σχετικά με τη σύσταση γνωμοδοτικής επιτροπής, μητρώου αξιολογητών, τη φύση του προγράμματος, τους δυνητικούς δικαιούχους, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης, τον τρόπο βαθμολόγησης τους, το ύψος της επιχορήγησης, τη διαδικασία ένταξης των έργων στο πρόγραμμα, τη διαδικασία ελέγχου του παραδοτέου έργου, τις προϋποθέσεις καταβολής της επιχορήγησης, τις υποχρεώσεις του ωφελούμενου, τις συνέπειες μη τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

γ) Η παρούσα διάταξη καταλαμβάνει και τυχόν πριν την ψήφιση του παρόντος νόμου εκδοθείσες αποφάσεις

Προκήρυξης προγραμμάτων του Υπουργού Ανάπτυξης με το ανωτέρω περιεχόμενο, στο πλαίσιο των οποίων το ΚΑΠΕ εκτελεί καθήκοντα ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης.

3. α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13 Α'), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

«β) εκτός από όσα ορίζονται στο νόμο αυτόν για τα εθνικά κέντρα, ανεξάρτητα ινστιτούτα και ακαδημαϊκά κέντρα και ινστιτούτα, να καθορίζεται η φύση τους ως δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., ο ειδικότερος σκοπός τους, τα όργανα διοίκησης αυτών, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών αυτών ή και η δυνατότητα σύστασης των αναγκαίων υπηρεσιακών μονάδων μέσω του Εσωτερικού Κανονισμού του οικείου φορέα με έγκριση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, τα της άσκησης εποπτείας επί αυτών, που μπορεί να περιλαμβάνει τον οικονομικό, διοικητικό και διαχειριστικό έλεγχο και ιδίως την έγκριση των προγραμμάτων, των προϋπολογισμών και απολογισμών, ως και τα της αποτίμησης των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων, με δυνατότητα ανάθεσης αυτής σε ειδικούς επιστήμονες ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, που η αμοιβή τους καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης.»

β) Στο άρθρο 4 του π.δ. 145/2003 (ΦΕΚ 121 Α'), σχετικά με τη σύσταση και λειτουργία ερευνητικού κέντρου με την επωνυμία - «Αθηνά - Ερευνητικό Κέντρο Καινοτομίας στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας, των Επικοινωνιών και της Γνώσης» και διακριτικό τίτλο «Αθηνά», όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3438/2006 (ΦΕΚ 33 Α'), προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«3. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό του «Αθηνά», ο οποίος καταρτίζεται και εγκρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος διατάγματος, δύναται να συνιστώνται νέες Υπηρεσιακές Μονάδες, επιπέδου Τμήματος ή Διεύθυνσης, υπαγόμενες στη Γενική Διεύθυνση του «Αθηνά», πέραν αυτών που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και να προσδιορίζονται οι αρμοδιότητές και η διάρθρωσή τους.»

γ) Στο άρθρο 4 του π.δ. 9/2006 (ΦΕΚ 7 Α'), σχετικά με τη σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ» (ΚΕΤΕΑΘ), προστίθεται περίπτωση στ', ως εξής:

«στ. Με τον εσωτερικό κανονισμό του ΚΕΤΕΑΘ, ο οποίος καταρτίζεται και εγκρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 του παρόντος, δύναται να ορίζεται η διάρθρωση της Κεντρικής Διεύθυνσης (Κ.Δ.) σε τμήματα ή και γραφεία και να προσδιορίζονται οι αρμοδιότητές τους.»

δ) Το άρθρο 15 του π.δ. 9/2006 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Με εσωτερικό κανονισμό που καταρτίζεται από το ΚΕΤΕΑΘ μέσα σε δώδεκα (12) μήνες από την έναρξη λειτουργίας αυτού και εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, ρυθμίζονται τα θέματα αρμοδιοτήτων, καθηκόντων, ειδικοτήτων του πάσης φύσεως προσωπικού, η εσωτερική δομή και λειτουργία των ινστιτούτων και της Κ.Δ., η λειτουργία των συλλογικών οργάνων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία του ΚΕΤΕΑΘ και των ινστιτούτων

του. Μέχρι την έκδοση του εσωτερικού κανονισμού, τα ανωτέρω θέματα αντιμετωπίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. του ΚΕΤΕΑΘ.»

ε) Στο άρθρο 4 του π.δ. 77/2000 (ΦΕΚ 65 Α'), σχετικά με τη σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης» (ΕΚΕΤΑ), προστίθεται περίπτωση η', ως εξής:

«η. Με τον εσωτερικό κανονισμό του ΕΚΕΤΑ, ο οποίος καταρτίζεται και εγκρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος, δύναται να ορίζεται η διάρθρωση της Κεντρικής Διεύθυνσης (Κ.Δ.) σε τμήματα ή και γραφεία και να προσδιορίζονται οι αρμοδιότητές τους.»

στ) Το άρθρο 16 του π.δ. 77/2000 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«Με εσωτερικό κανονισμό που καταρτίζεται από το ΕΚΕΤΑ μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη λειτουργίας αυτού και εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, ρυθμίζονται τα θέματα αρμοδιοτήτων, καθηκόντων, ειδικοτήτων του κάθε φύσης προσωπικού, η εσωτερική δομή και λειτουργία των ινστιτούτων και της Κ.Δ., τα της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων, ως και κάθε λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία του ΕΚΕΤΑ και των Ινστιτούτων του, κατ' εφαρμογή των εξουσιοδοτικών διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 2 του ν. 1514/1985. Μέχρι την έκδοση του εσωτερικού κανονισμού, προβλήματα που δεν μπορούν να επιλυθούν από τους κανόνες που ίσχυαν στα ενοποιηθέντα Ινστιτούτα, πριν από τη δημιουργία του παρόντος, ρυθμίζονται με αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΚΕΤΑ.»

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης η συσταθείσα με το ν. 2687/1999 (ΦΕΚ 39 Α') Ανώνυμη Εταιρεία «Ελληνικές Εκθέσεις HELEXPO Α.Ε.» δύναται, κατ' εξαίρεση, να επιχορηγείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, για τη δημιουργία μόνιμου εκθεσιακού χώρου στο Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, το οποίο θα αποτελέσει κοινό τόπο αναφοράς, πληροφόρησης, ενημέρωσης, επαγγελματικών και ερευνητικών επαφών μεταξύ επιχειρήσεων, φορέων και του επενδυτικού κοινού, με στόχο τη δημιουργία του πρότυπου Σπιτιού των Νέων Ενεργειακών Τεχνολογιών. Με την απόφαση ορίζονται το ύψος της επιχορήγησης, η διαδικασία ελέγχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Οι αναγκαίες για την υποστήριξη των ενεργειών υλοποίησης του ανωτέρω έργου συμβάσεις με τρίτους συνάπτονται και οι σχετικές δράσεις εκτελούνται σύμφωνα με τις διέπουσες την ανωτέρω εταιρεία γενικές ή ειδικές διατάξεις, καθώς και τις σχετικές διατάξεις περί δημοσίων επενδύσεων.

5. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 35 του ν. 3734/2009 (ΦΕΚ 8 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης μπορεί να συνιστάται Επιτροπή αποτελούμενη από τον Νομάρχη του Νομαρχιακού Διαμερίσματος Εβρου, τον Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης και από εκπροσώπους της Περιφερειακής Διοίκησης, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και των επαγγελματικών και λοιπών φορέων του ίδιου Νομαρχιακού Διαμερίσματος σε σχέση με το έργο «Αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη» κατ' εφαρμογή της Τριμερούς Συμφωνίας που κυρώθηκε με το ν. 3558/2007 (ΦΕΚ 101 Α'). Για τη συγκρότηση της Επιτροπής εκδίδεται σχετική απόφαση του Νομάρχη.»

6.α) Τα συνημμένα στον παρόντα νόμο: i) το από 8.2.2005 κτηματολογικό διάγραμμα, πινακίδες 1 έως 13 και ο από 8.2.2005 αντίστοιχος κτηματολογικός πίνακας, που συντάξε ο κτηματογράφος μηχανικός του Δημοσίου Αν. Τάσιος και θεωρήθηκαν από τον Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Τρικάλων Νικ. Λέγκα και ii) τα υπ' αριθμ. 1401-ΣΜΕΛ-016-027/26.2.2007/1 η Αναθεώρηση 31.7.2007 και 1401-ΣΜΕΛ-016-030/9.8.2007 τοπογραφικά διαγράμματα, τα οποία συντάξε η Διεύθυνση Ανάπτυξης Υδροηλεκτρικών Έργων (ΔΑΥΕ) της ΔΕΗ Α.Ε. και αναφέρονται στα άρθρα 16 και 17 του ν. 3734/2009 σχετικά με την αναγκαστική απαλλοτρίωση των εκεί οριζόμενων περιοχών που βρίσκονται στη διοικητική περιφέρεια του Δήμου Πινδών και δημοσιεύονται σε σμίκρυνση στον παρόντα νόμο, αποτελούν το παράρτημα Α' του ν. 3734/2009, όπως ορίζεται στις διατάξεις του νόμου αυτού.

β) Οι προθεσμίες που αναφέρονται στο στοιχείο γ' της παραγράφου 1 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 19 του ν. 3734/2009, καθώς και η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 22 του ίδιου αυτού νόμου παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2009.

γ) Αν ο εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην επιτροπή της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 3734/2009 δεν υποδειχθεί από τον οικείο ΟΤΑ εντός δέκα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, αυτός υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΤΕΔΚ του οικείου νομού.

7. Η παράγραφος 7 του άρθρου 27Α του ν. 3734/2009 τροποποιείται ως εξής:

«7. Οι άδειες παραγωγής ή αποφάσεις εξαίρεσης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς δεν επιτρέπεται να μεταβιβασθούν πριν την έναρξη λειτουργίας των σταθμών. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η μεταβίβαση, εφόσον το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας προς την οποία γίνεται η μεταβίβαση κατέχεται εξ ολοκλήρου από τη μεταβιβάζουσα εταιρεία. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν καταλαμβάνουν εκκρεμείς κατά το χρόνο δημοσίευσης του νόμου αιτήσεις για μεταβίβαση ενώπιον της ΡΑΕ, καθώς και αιτήσεις για τις οποίες έχει γνωμοδοτήσει θετικά η ΡΑΕ, χωρίς ωστόσο να έχει εκδοθεί επ' αυτών απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.»

8. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 802/1978 (ΦΕΚ 121 Α'), όπως ισχύει, μετά τις λέξεις «...να ανακοινώνουν προς το κοινό, εκπτώσεις» διαγράφονται οι λέξεις «ή προσφορές».

Άρθρο 20

Παράταση αναστολής είσπραξης οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών και ρύθμισης οφειλών

1. α) Η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 3551/2007 (ΦΕΚ 76 Α') αναστολή καταβολής των πάσης φύσεως ασφαλιστικών εισφορών, που οφείλονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας από τις επιχειρήσεις και άρθρου 1 του νόμου αυτού, καθώς και η αναστολή λήψης αναγκαστικών μέτρων, παρατείνεται για δύο (2) ακόμη έτη και χορηγείται στις επιχειρήσεις αυτές από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας.

β) Η κατά την προηγούμενη περίπτωση α' αναστολή ισχύει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2010, υπό τον όρο ότι οι επιχειρήσεις κατέβαλαν εμπρόθεσμα τις τρέχουσες μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Απριλίου 2007 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2008, και θα συνεχίζουν και κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2009 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2010 να καταβάλλουν εμπρόθεσμα αυτές.

γ) Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και με τις ίδιες προϋποθέσεις και στις επιχειρήσεις εκείνες, που αν και είχαν ρυθμίσει τις οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του ν. 3232/2004, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 3551/2007, συνέχισαν από 1.4.2007 μέχρι 31.12.2008 να καταβάλλουν εμπρόθεσμα στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στους λοιπούς ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας μόνο τις τρέχουσες μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές.

2. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 1 του ν. 3551/2007, παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης των πάσης φύσεως οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών στα πλαίσια των ανωτέρω διατάξεων του ν. 3232/2004 και εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του παρόντος άρθρου, χωρίς προκαταβολή και πρόσθετα τέλη. Η καταβολή των δόσεων, που θα προκύψουν από τη ρύθμιση και οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν τις 96, αρχίζει αμέσως μετά τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγείται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και υπό την προϋπόθεση ότι οι εταιρείες θα καταβάλλουν στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στους ανωτέρω ασφαλιστικούς φορείς τις τρέχουσες μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν αναδρομική ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2009.

Άρθρο 21

Ο ορισμός 17 «Αλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα» του άρθρου 3 του ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«17. Αλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα: Τα Ανανεώσιμα Καύσιμα εκτός των Βιοκαυσίμων, που προέρχονται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕΕΚ L283), και χρησιμοποιούνται στις μεταφορές.»

Άρθρο 22

Το άρθρο 15Α του ν. 3054/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15Α

Βιοκαύσιμα και Αλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα

1. Τα Βιοκαύσιμα και τα Αλλα Ανανεώσιμα Καύσιμα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 3054/2002, μπορούν να διατίθενται είτε αυτούσια είτε σε μίγμα με προϊόντα διύλισης του αργού πετρελαίου, εφόσον πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται με αποφάσεις του Ανώτατου Χημικού Συμβουλίου (ΑΧΣ), σύμφωνα με το εδάφιο δ' της παραγράφου 8 του άρθρου 6 του ν. 4328/1929 (ΦΕΚ 272 Α). Επιτρέπεται η διάθεση μιγμάτων βιοκαυσίμων με προϊόντα διύλισης